



תבין ותמצא כן, וזאת היא הצורה עם הסתימות. וכיון דרב עושה פלוש זה כפרצה, אלמא אין פרצת מבוי בעשר חשוב פתח אלא כפרצה, וכיון דעשר עושה פרצה, ה"ה לד' טפחים כדפריש' לעיל<sup>441</sup>. וה"ה דמצי לאתויי מדשמואל דאמר תורתו כסתום, לפירוש הזקן שמצריך בו לחי, אלא דניחא ליה לאתויי ראייה מדרב, כיון דרב חנן בר רבא דפליג על רב הונא משמיה דרב הוא דקא' לה. ולרב<sup>442</sup> חנן בר רבא שאני התם דבקעי ביה רבים. וכיון שכן דין הוא דאפי' בעשר יהא חשוב כפלויש, מה שאין כן מבוי שנפרץ מצדו, דלא בקעי ביה רבים, הלכך כל שהוא בעשר או בפחות, לא חשיבי ליה פרצה ולא פלוש, אלא כאלו הוא סתום.

ופרכי' מכלל דרב הונא<sup>443</sup> אע"ג דלא בקעי ביה רבים. פי' דהא רב חנן בר רבא ורב הונא בחדא גוונא מיירו, ואם איתא דרב<sup>444</sup> בדלא בקעי בה רבי' מיירי, מ"ש מדר' אמי ור' אסי דשרו פרצה מן הצד בעשר כשיש בו פס ד'<sup>445</sup>, דהא על כרחין דרב הונא נמי בפס ד' מיירו, דבלאו הכי ליכא לאכשורי אלא בפחות מג' כלבוד, ובשלמא מעיקרא הוה קס"ד דההוא דר' אמי ור' אסי בדלא בקעי ביה רבים, ורב הונא בדבקעי ביה, אבל השתא דאמרת דהא דרב הונא נמי בדלא בקעי ביה רבים, תקשי ליה דר' אמי ור' אסי<sup>446</sup>. ופי' דלא בקעי בה רבים, פרש"י ז"ל<sup>447</sup> כגון שהפרצה למקום אשפות שאין על בני אדם לילך שם.

441 בד"ה מבוי שנפרץ. 442 לפנינו : ורב. 443 לפנינו נוסף : סבר, ועי' דק"ס. 444 [צ"ל : דרב הונא]. 445 לעיל ה, א. 446 כן גם ברשב"א. 447 ד"ה מכלל. 448 [תיבה זו מיותרת]. 449 בחי' הרשב"א כתב : שבני המבוי מעכבין ומראין עצמן שרוצים לבנות ולסתום אותה פרצה. ובעה"ק ש"ב הוסיף : בד"א בזמן שבעלי המבוי דעתן לגדור אותה פרצה, ובוה לא בעינן גידודי כמבואר שם, דהוא דין בפ"ע ושסגי בדעת בני המבוי למנוע שם רגל הרבים. 450 [צ"ל : ורב חנן]. 451 ה, ב. וכן בבעה"מ רשב"א ור"ן, ועי' רא"ש סי' ז באורך. 452 כג' ר"ח וכ"ה בעיתים תוס' שבת ה, א ד"ה יתר או"ז סי' קיא רשב"א פסקי רי"ד ותחוש המאירי, ולפנינו נוסף : דרך. 453 בד"ה רשות הרבים. 453א ראה ברש"י ד"ה רשות הרבים שכתב : "או" שהיה רה"ר שלה מכוון משער לשער, וכן העתיקו

ופרכי' התם איכא<sup>448</sup> בדר' אמי ור' אסי, איכא גדודי. פי' שיסודות הכותל קיימין וגראין על הקרקע, ולא ניחא תשמישתיה, גם נראה לכל שהוא מחיצה נפרצת<sup>449</sup>, אבל הכא ליכא גדודי, ושנסתר הכותל לגמרי, ונראה לכל כאלו לא היתה שם מחיצה מעולם, ולפיכך פרצתו אוסרת בד' טפחים. ורב נחמן<sup>450</sup> בר רבא סובר, דכל היכא דלא בקעי ביה רבים צריך צורת פתח, ואם יש לו גדודי לכ"ע אינו צריך, דהיינו דר' אמי ור' אסי. והלכתא כרב חנן בר רבא, דהא רב הונא בריה דרב יהושע קאי כוותיה, כדאיתא לעיל<sup>451</sup>. כיצד מערבין<sup>452</sup> רשות הרבים. פירשה רש"י ז"ל<sup>453</sup> ברשות הרבים גמורה, רחבה י"ו אמה, ושפתחיו מכוונים זה כנגד זה<sup>454</sup>, ושהיא רגילה לששים רבוא<sup>455</sup>, וכל זה היה בירושלים, ולפיכך היתה חשובה רשות הרבים גמורה<sup>456</sup>, ועוד, דכיון דאוקימנא במסקנא במבואות המפולשות לר"ה, מכלל דהשתא ברשות הרבים גמורה שמעינן ליה. ומיהו קשה עליו דאי ברשות הרבים גמורה מיירינן השתא, היכי ס"ד דתהוי<sup>457</sup> בראשה לחי או קורה, דהא לפתח רחב מ' לא מהני לחי או קורה<sup>458</sup>, וזה רחב י"ו אמה היה. אבל יש לתרץ בזו, כי סמוך לפתחיו נתקצר ברחבו באחד מצדדיו עד עשר, כדרך רשות הרבים על הרוב, ושם הגיחו את הקורה, ובאיך עשו צ"פ, דתנן<sup>459</sup> ואם יש בו צ"פ אינו צריך למעט<sup>460</sup>. ולרב דפסק הלכה כת"ק<sup>461</sup>, מיירי שנתקצרו שני ראשיו עד עשר<sup>462</sup>. ומיהו אכתי קשיא לן, דהא פרכי' לה מההיא דר' יהודה, וההיא לא אפשר דמיירי

בפסקי הרי"ד השלמה חי' הר"ן רוקח סי' קעד רא"ש סי' ח וב"י סי' שמה, ולפי"ז דרש"י מבאר הא דאיתא בתוספתא בשבת, "ומבואות המפולשים" דרק מבואות דלית בהו ס"ר בעינן מפולש, אבל סרטיא ופלטיא גדולה ויש בהם ס"ר לא בעינן מפולש. אולם מגיהי הש"ס מחקו תיבת "או". [וכ"מ ברש"י להלן בע"ב ד"ה ירושלים, וכ"ה בסמ"ג ריש הל' עירובין]. וראה גם בחי' רבנו לשבת ה, א. (הוצאת ר"ז רייכמן) שהביא ד' רש"י אלן, וכתב : והכי הוא בירושלמי, אבל לא הסכימו בזה כל המפרשים ז"ל. 454 עי' בדברי רבנו להלן נט. א שכתב שלא היו בירושלים ששים רבוא. 455 [צריך להוסיף : והכא נמי ברה"ר גמורה מיירי מדפרכינן עלה מירושלים. וראה בחי' הרשב"א]. 456 [צ"ל : דתהני]. 457 ראה לעיל ובהערה 400. 458 לעיל ב, א. 459 כן תירץ גם הרשב"א ועי' תוד"ה ולחי. 460 להלן בע"ב. 461 נראה